РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ."ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

ПРОЕКТ!

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от
ИВАНКА ШАЛАПАТОВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Предложените промени са свързани с необходимостта от синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на Закона за електронното управление (ЗЕУ) и Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Със Закона за изменение и допълнение на ЗЕУ (обн., ДВ, бр. 80 от 2023 г.), е приета промяна в разпоредбата на чл. 4 от ЗЕУ. Създадена е нова алинея 6, в сила от 31.03.2024 г., която предвижда, че с подзаконов нормативен акт не може да бъде въвеждано задължение за доказване на факти и обстоятелства за лица или обекти, вписани в регистър, на които е предоставен идентификатор, освен ако с подзаконовия нормативен акт се изпълняват или прилагат актове на Европейския съюз. С промяната се въвежда изрична забрана на основание подзаконов нормативен акт да се изисква от гражданите да предоставят удостоверителни документи за доказване пред административен орган на факти и обстоятелства, които са налични в регистри. Административните органи следва да извършват служебна проверка в съответния регистър на необходимите за целите на административното обслужване данни, въз основа на съответното законово основание.

В действащата разпоредба на чл. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) са предвидени документите, които трябва да бъдат приложени към заявлението за отпускане на наследствена пенсия или добавка по чл. 84 от Кодекса за социално осигуряване. Член 4, т. 1 от НПОС изисква представянето на удостоверение за наследници, а т. 6 изисква от родителите документ, удостоверяващ, че са родители – удостоверение за раждане, съдебно решение или удостоверение от общината.

Член 8а от НПОС предвижда възможност за служебно набавяне на информация, но само, ако съответното удостоверение не е представено от правоимащото лице.

В чл. 91, ал. 1 от НПОС е предвидено, че за изплащане на неполучена от починал пенсионер пенсия неговите наследници трябва да представят удостоверение за наследници.

В тази връзка се предлагат промени, свързани с отпадане на изискването за прилагане на удостоверение за наследници към заявлението за отпускане на наследствена пенсия или добавка по чл. 84 от КСО, предвидено в чл. 4 от НПОС и към заявлението за изплащане на неполучени от наследодателя пенсии, регламентирано в чл. 91 от НПОС. В разпоредбата на чл. 8а от НПОС се предлага документите, издавани от общините (кметствата), необходими за преценка на пенсионни права, да се изискват служебно.

С приемането на предложените нормативни промени ще се намали административната тежест в процеса на пенсионното производство за лицата при заявяване на наследствени пенсии, добавки по чл. 84 от КСО и изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер.

От 1 януари 2024 г. е в сила новата разпоредба на чл. 4а^1 от КСО (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г.), която въвежда задължение за осигуряване на лицата, извършващи дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове. Прието е лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, задължително да се осигуряват изцяло за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт върху месечен осигурителен доход в размер на половината от минималната работна заплата за страната. В разпоредбите на НПОС, свързани с установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход, съществува празнота по отношение на лицата по чл. 4а^1 от КСО и това налага да се допълнят текстовете на НПОС.

В тази връзка е необходима промяна в разпоредбите на НПОС, свързани с установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход на лицата по чл. 4а^1 от КСО, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове. В разпоредбите на чл. 37, ал. 1 и чл. 38, ал. 8 от НПОС се включват и лицата по чл. 4а^1 от КСО, като по отношение на тях е предвидено, че за осигурителен стаж се зачита времето, за което са внесени осигурителни вноски. С предложеното изменение на чл. 41, ал. 4 от наредбата се предвижда, че осигурителният им стаж и осигурителният им доход се установяват с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО – в регистрите на Националния осигурителен институт. С промяната в чл. 46, ал. 1 от НПОС се установява, че средномесечният осигурителен доход, съответно осигурителният доход за месеца на лицата по чл. 4а^1 от КСО, се определя от дохода, върху който са внесени осигурителни вноски.

С приемането на предложените с проекта на нормативен акт промени ще се създаде единна и непротиворечива практика, ще се постигне съответствие на подзаконовия нормативен акт (НПОС) с нормативни актове от по-висока степен (ЗЕУ и КСО). Ще се оптимизира административното обслужване на гражданите и ще се гарантират правата на лицата, които имат право на наследствена пенсия, добавка по чл. 84 от КСО или право да им бъде изплатена неполучена пенсия от техния наследодател.

Предлага се постановлението да влезе в сила от 1 януари 2024 г., с изключение на § 1, 2 и 7, свързани с промяната в ЗЕУ, които влизат в сила от 31 март 2024 г.

Съгласно чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове, проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, заедно с доклада към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет, е публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на 21 февруари 2024 г. със срок за обсъждане 30 дни.

Приемането на предложения проект на постановление не налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като с материята, която регламентира актът, не се хармонизират актове на Европейския съюз.

Предложеният проект на акт не налага разходването на допълнителни финансови средства. Към проекта на постановление е изготвена и приложена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предвид на това, че не води до въздействие върху държавния бюджет, в т.ч. и върху бюджетните взаимоотношения на държавния бюджет с държавното обществено осигуряване.

Проектът на постановление е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

Проектът на постановление е обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество и утвърден от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:

ИВАНКА ШАЛАПАТОВА